

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 3.8.2009
KOM(2009) 411 endelig

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

om undertegnelse af aftalen om visse aspekter af lufttrafik mellem Det Europæiske Fællesskab og Den Føderative Republik Brasilien

BEGRUNDELSE

1. BAGGRUNDEN FOR FORSLAGET

- **Begrundelse og formål**

Efter Domstolens domme i de såkaldte "Open Skies"-sager gav Rådet den 5. juni 2003 Kommissionen mandat til at indlede forhandlinger med tredjelande om en fællesskabsaftale¹, som skulle træde i stedet for visse bestemmelser i eksisterende aftaler (det "horisontale mandat"). Formålet med sådanne aftaler er at give alle EU-luftfartsselskaber adgang til luftruter mellem EU og tredjelande uden forskelsbehandling og at bringe de bilaterale lufttrafikaftaler mellem medlemsstaterne og tredjelande i overensstemmelse med fællesskabslovgivningen.

- **Generel baggrund**

De internationale luftfartsforbindelser mellem medlemsstaterne og tredjelande har traditionelt været reguleret ved bilaterale lufttrafikaftaler mellem de pågældende medlemsstater og tredjelande, de dertil knyttede bilag og andre relevante bilaterale eller multilaterale aftaler.

De traditionelle udpegningsbestemmelser i medlemsstaternes bilaterale lufttrafikaftaler strider mod fællesskabsretten. De giver nemlig tredjelande ret til at afslå, tilbagekalde eller suspendere tilladelser eller godkendelser til et luftfartsselskab, som en medlemsstat har udpeget, men som ikke hovedsagelig ejes og reelt kontrolleres af den pågældende medlemsstat eller statsborgere i denne. Ifølge en domstolskendelse er det forskelsbehandling af EU-luftfartsselskaber, der er etableret på en medlemsstats område, men ejes og kontrolleres af statsborgere i andre medlemsstater. Dermed strider det mod traktatens artikel 43, som sikrer statsborgere i en medlemsstat, der har benyttet sig af deres ret til frit at etablere sig, samme behandling i værtsmedlemsstaten som den, denne medlemsstats egne statsborgere nyder.

Der er andre områder, f.eks. beskatning af flybrændstof, hvor der må sikres overensstemmelse med EU-retten ved at ændre eller supplere eksisterende bestemmelser i eksisterende bilaterale lufttrafikaftaler mellem medlemsstater og tredjelande.

- **Gældende bestemmelser på det område, som forslaget vedrører**

Bestemmelserne i aftalen går forud for eller supplerer de eksisterende bestemmelser i de 14 bilaterale lufttrafikaftaler mellem medlemsstaterne og Den Føderative Republik Brasilien.

- **Overensstemmelse med andre EU-politikker og -mål**

Aftalen opfylder et grundlæggende mål for EU's luftfartspolitik over for tredjelande

---

¹ Rådets afgørelse 11323/03 af 5. juni 2003 (klassificeret dokument).

ved at bringe eksisterende bilaterale lufttrafikaftaler i overensstemmelse med fællesskabslovgivningen.

2. HØRING AF INTERESSEREDE PARTER OG KONSEKVENSANALYSE

- **Høring af interesserede parter**

Høringsmetoder, hovedmålgrupper og deltagernes generelle profil

Medlemsstaterne såvel som luftfartssektoren er blevet hørt gennem hele forhandlingsforløbet.

Sammendrag af svarene og hvordan der er taget hensyn til dem

Der er taget hensyn til bemærkningerne fra medlemsstaterne og luftfartssektoren.

3. FORSLAGETS RETLIGE ASPEKTER

- **Resumé af forslaget**

I overensstemmelse med mekanismerne og direktiverne i bilaget til det "horisontale mandat" har Kommissionen forhandlet en aftale med Brasilien, der træder i stedet for visse bestemmelser i de eksisterende bilaterale lufttrafikaftaler mellem medlemsstaterne og Den Føderative Republik Brasilien. Artikel 2 i aftalen erstatter den traditionelle udpegningsbestemmelse med en bestemmelse om fællesskabsudpegning, således at alle luftfartsselskaber fra Fællesskabet kan udnytte deres frie etableringsret. Artikel 4 og 5 i aftalen omhandler to typer bestemmelser, der vedrører emner, der henhører under Fællesskabets kompetence. Artikel 4 omhandler beskatning af flybrændstof, der er blevet harmoniseret ved Rådets direktiv 2003/96/EF om omstrukturering af EF-bestemmelserne for beskatning af energiprodukter og elektricitet, særlig artikel 14, stk. 2. I artikel 5 løses potentielle konflikter med EU's konkurrenceregler.

- **Retsgrundlag**

EF-traktatens artikel 80, stk. 2, og artikel 300, stk. 2.

- **Subsidiaritetsprincippet**

Forslaget er fuldt og helt baseret på det "horisontale mandat", som Rådet har udstedt, og som tager hensyn til de emner, der er omfattet af fællesskabslovgivningen og bilaterale lufttrafikaftaler.

- **Proportionalitetsprincippet**

Aftalen vil kun ændre eller supplere visse bestemmelser i bilaterale lufttrafikaftaler i den udstrækning, det er nødvendigt for at sikre overensstemmelse med fællesskabslovgivningen.

- **Reguleringsmiddel/reguleringsform**

Aftalen mellem Fællesskabet og Den Føderative Republik Brasilien er det mest effektive middel til at bringe alle eksisterende lufttrafikaftaler mellem medlemsstaterne og Den Føderative Republik Brasilien i overensstemmelse med EU-lovgivningen.

4. BUDGETMÆSSIGE KONSEKVENSER

Forslaget har ingen konsekvenser for Fællesskabets budget.

5. YDERLIGERE OPLYSNINGER

- **Forenkling**

Forslaget indebærer en forenkling af lovgivningen.

De relevante bestemmelser i bilaterale lufttrafikaftaler mellem medlemsstaterne og Den Føderative Republik Brasilien vil blive afløst eller suppleret af bestemmelser i én enkelt fællesskabsaftale.

- **Nærmere redegørelse for forslaget**

I overensstemmelse med standardproceduren for undertegnelse og indgåelse af internationale aftaler anmodes Rådet om at godkende afgørelserne om undertegnelse og indgåelse af aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Den Føderative Republik Brasilien om visse aspekter af lufttrafik og om at udpege de personer, der bemyndiges til at undertegne aftalen på Fællesskabets vegne.

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

om undertegnelse af aftalen om visse aspekter af lufttrafik mellem Det Europæiske Fællesskab og Den Føderative Republik Brasilien

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 80, stk. 2, sammenholdt med artikel 300, stk. 2, første afsnit, første punktum,

under henvisning til forslag fra Kommissionen²,

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Rådet bemyndigede den 5. juni 2003 Kommissionen til at indlede forhandlinger med tredjelande om en fællesskabsaftale, som skulle træde i stedet for visse bestemmelser i eksisterende bilaterale aftaler.
- (2) På Fællesskabets vegne har Kommissionen forhandlet sig frem til en aftale med Den Føderative Republik Brasilien om visse aspekter af lufttrafik i overensstemmelse med de mekanismer og direktiver, der blev fastsat i bilaget til Rådets afgørelse om bemyndigelse af Kommissionen til at indlede forhandlinger med tredjelande om en fællesskabsaftale, som skulle træde i stedet for visse bestemmelser i eksisterende bilaterale aftaler.
- (3) Den aftale, Kommissionen har forhandlet, bør undertegnes med forbehold for senere indgåelse -

TRUFFET FØLGENDE AFGØRELSE:

Eneste artikel

1. Formanden for Rådet bemyndiges til at udpege den eller de personer, der på Fællesskabets vegne er beføjet til at undertegne aftalen om visse aspekter af lufttrafikken mellem Det Europæiske Fællesskab og Den Føderative Republik Brasilien med forbehold for senere indgåelse.

---

² EUT C .. af .., s. .

2. Teksten til aftalen er knyttet som bilag til denne afgørelse.

Udfærdiget i Bruxelles, den

*På Rådets vegne
Formand*

BILAG

AFTALE

mellem Det Europæiske Fællesskab og Den Føderative Republik Brasilien

om visse aspekter af lufttrafik

DET EUROPÆISKE FÆLLESSKAB

på den ene side, og

DEN FØDERATIVE REPUBLIK BRASILIEN

på den anden side

(i det følgende benævnt "parterne"),

SOM KONSTATERER, at der er indgået bilaterale lufttrafikaftaler mellem flere af Det Europæiske Fællesskabs medlemsstater og Den Føderative Republik Brasilien med bestemmelser, der strider mod fællesskabsretten,

SOM KONSTATERER, at Det Europæiske Fællesskab har enekompetence for flere forhold, der kan være omfattet af bilaterale lufttrafikaftaler mellem medlemsstater i Det Europæiske Fællesskab og tredjelande,

SOM KONSTATERER, at luftfartsselskaber, der er etableret i en medlemsstat, i henhold til EF's lovgivning har ret til uden forskelsbehandling at få adgang til luftruter mellem Det Europæiske Fællesskabs medlemsstater og tredjelande,

SOM HENVISER til de aftaler mellem Det Europæiske Fællesskab og visse tredjelande, der giver statsborgere i de pågældende tredjelande mulighed for at erhverve ejendomsrettigheder i luftfartsselskaber, som der er udstedt licens til i overensstemmelse med fællesskabsretten,

SOM ERKENDER, at visse bestemmelser i de bilaterale lufttrafikaftaler mellem medlemsstater i Det Europæiske Fællesskab og Den Føderative Republik Brasilien, som strider mod EF-lovgivningen, skal bringes i overensstemmelse med denne med det formål at tilvejebringe et forsvarligt regelgrundlag for lufttrafikken mellem Det Europæiske Fællesskab og Den Føderative Republik Brasilien og for at sikre kontinuiteten i denne lufttrafik,

SOM KONSTATERER, at luftfartsselskaber i henhold til EF's lovgivning i principielt ikke må indgå aftaler, der kan påvirke handelen mellem Det Europæiske Fællesskabs medlemsstater, og som tilstræber eller bevirker, at konkurrencen forhindres, begrænses eller forvrides,

SOM ERKENDER på baggrund af ovenstående, at visse bestemmelser i de bilaterale lufttrafikaftaler mellem medlemsstaterne og Den Føderative Republik Brasilien kan sætte konkurrencereglerne for virksomheder ud af spillet, nemlig bestemmelser, der: i) kræver eller tilskynder til, at virksomheder eller sammenslutninger af virksomheder indgår aftaler, træffer beslutninger eller samordner deres praksis således, at konkurrencen mellem luftfartsselskaber på de pågældende ruter hindres, forvrides eller begrænses, eller ii) forstærker virkningerne af en eventuel aftale, beslutning eller samordnet praksis, eller iii) uddelegerer ansvaret for tage

skridt til at hindre, forvride eller begrænse konkurrencen mellem luftfartsselskaber på de pågældende ruter til luftfartsselskaberne eller andre private erhvervsdrivende,

SOM KONSTATERER, at Det Europæiske Fællesskab ikke har til formål med denne aftale at øge det samlede omfang af lufttrafikken mellem Det Europæiske Fællesskab og Den Føderative Republik Brasilien, at påvirke balancen mellem luftfartsselskaber fra Det Europæiske Fællesskab og luftfartsselskaber fra Den Føderative Republik Brasilien eller at forhandle om ændringer af de eksisterende bilaterale lufttrafikaftalers bestemmelser om trafikrettigheder,

ER BLEVET ENIGE OM FØLGENDE:

ARTIKEL 1

Almindelige bestemmelser

1. I denne aftale forstås ved "medlemsstater" Det Europæiske Fællesskabs medlemsstater.
2. Når der i de enkelte aftaler, der er anført i bilag I, henvises til statsborgere i den medlemsstat, der er part i den pågældende aftale, skal dette forstås som en henvisning til statsborgere i Det Europæiske Fællesskabs medlemsstater.
3. Når der i de enkelte aftaler, der er anført i bilag 1, henvises til luftfartsselskaber fra den medlemsstat, der er part i den pågældende aftale, skal dette forstås som en henvisning til luftfartsselskaber, som udpeges af den pågældende medlemsstat.

ARTIKEL 2

Medlemsstaters udpegning af luftfartsselskaber

1. Bestemmelserne i stk. 2 og 3 går forud for de tilsvarende bestemmelser i de artikler, der er anført i bilag II, litra a) henholdsvis litra b), med hensyn til den pågældende medlemsstats udpegning af et luftfartsselskab og Den Føderative Republik Brasiliens udstedelse af godkendelser og tilladelser til luftfartsselskabet henholdsvis afvisning, tilbagekaldelse, suspendering og begrænsning af godkendelser og tilladelser til luftfartsselskabet.
2. Når Den Føderative Republik Brasilien modtager en udpegning fra en medlemsstat, udsteder den de relevante godkendelser og tilladelser med det mindst mulige tidsforbrug til procedurer, forudsat:
  - i. at luftfartsselskabet er etableret på den udpegende medlemsstats område i overensstemmelse med traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab og er i besiddelse af en fællesskabsretligt gyldig licens, og
  - ii. at den medlemsstat, der står for udstedelsen af "Air Operator's Certificate", udøver og opretholder en effektiv myndighedskontrol med luftfartsselskabet, og at den relevante luftfartsmyndighed er entydigt identificeret i udpegningen, og

- iii. at luftfartsselskabet ejes og direkte eller i kraft af en ejermajoritet kontrolleres effektivt af medlemsstater og/eller statsborgere i medlemsstater og/eller af andre stater som anført i bilag 3 og/eller statsborgere i disse stater.

3. Den Føderative Republik Brasilien kan afvise, tilbagekalde, suspendere eller begrænse godkendelserne eller tilladelserne til et luftfartsselskab, som en medlemsstat har udpeget:

- i. hvis luftfartsselskabet ikke er etableret på den udpegende medlemsstats område i overensstemmelse med traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab eller ikke er i besiddelse af en fællesskabsretligt gyldig licens, eller
- ii. hvis den medlemsstat, der står for udstedelsen af "Air Operator's Certificate", ikke udøver og opretholder en effektiv myndighedskontrol med luftfartsselskabet, eller den relevante luftfartsmyndighed ikke er entydigt identificeret i udpegningen, eller
- iii. hvis luftfartsselskabet ikke ejes eller ikke direkte eller i kraft af en ejermajoritet kontrolleres effektivt af medlemsstater og/eller statsborgere i medlemsstater og/eller af andre stater som anført i bilag III og/eller statsborgere i disse stater, eller
- iv. hvis luftfartsselskabet i forvejen har tilladelse til at operere i henhold til en bilateral aftale mellem Den Føderative Republik Brasilien og en anden medlemsstat, og Den Føderative Republik Brasilien godtgør, at den ville omgå begrænsninger i trafikrettigheder, som fremgår af denne anden aftale, ved at udøve trafikrettigheder i henhold nærværende aftale på en rute, der omfatter et punkt i den pågældende anden medlemsstat, eller
- v. hvis luftfartsselskabet er i besiddelse af et "Air Operator's Certificate" udstedt af en medlemsstat, uden at der foreligger nogen bilateral lufttrafikaftale mellem Den Føderative Republik Brasilien og den pågældende medlemsstat, og hvis det luftfartsselskab, som Den Føderative Republik Brasilien har udpeget, har fået afslag på trafikrettigheder til den pågældende medlemsstat.

Den Føderative Republik Brasilien udøver sine rettigheder i henhold til dette stykke uden at forskelsbehandle luftfartsselskaber fra Fællesskabet på grundlag af nationalitet.

ARTIKEL 3

Sikkerhed

1. Stk. 2 i denne artikel supplerer de tilsvarende bestemmelser i de artikler, der er anført i bilag 2, punkt c).
2. Når en medlemsstat har udpeget et luftfartsselskab, som en anden medlemsstat udøver og opretholder myndighedskontrol med, gælder Den Føderative Republik Brasiliens rettigheder efter sikkerhedsbestemmelserne i aftalen mellem den medlemsstat, der har udpeget luftfartsselskabet, og Den Føderative Republik Brasilien også for den pågældende anden medlemsstats vedtagelse, gennemførelse og

opretholdelse af sikkerhedskrav og for det pågældende luftfartsselskabs driftstilladelse.

ARTIKEL 4

Beskatning af flybrændstof

1. Stk. 2 i denne artikel supplerer de tilsvarende bestemmelser i de artikler, der er anført i bilag 2, punkt d).
2. Uanset eventuelle andre bestemmelser om det modsatte er intet i de aftaler, der er anført i bilag 2, punkt d), til hinder for, at medlemsstaterne uden forskelsbehandling kan opkræve enhver form for skatter, afgifter eller gebyrer på brændstof, der på deres område leveres til brug i et luftfartøj, der tilhører et luftfartsselskab udpeget af Den Føderative Republik Brasilien, og som beflyver en rute mellem et punkt på den pågældende medlemsstats område og et andet punkt på denne eller en anden medlemsstats område.
3. På grundlag af gensidighed og i overensstemmelse med brasiliansk lovgivning gælder det, at intet i de aftaler, der er anført i bilag 2, punkt d), til denne aftale, er til hinder for, at Den Føderative Republik Brasilien uden forskelsbehandling kan opkræve enhver form for skatter, afgifter eller gebyrer på brændstof, der på deres område leveres til brug i et luftfartøj, der tilhører et luftfartsselskab udpeget af en medlemsstat, og som beflyver en rute mellem punkter på Brasiliens område.

ARTIKEL 5

Forenelighed med konkurrencereglerne

1. Uanset eventuelle andre bestemmelser om det modsatte må intet i de i bilag 1 anførte aftaler: i) kræve eller tilskynde til, at virksomheder eller sammenslutninger af virksomheder indgår aftaler, træffer beslutninger eller samordner deres praksis således, at konkurrencen hindres eller forvrides, ii) forstærke virkningerne af en eventuel aftale, beslutning eller samordnet praksis, eller iii) uddelegere ansvaret for tage skridt til at hindre, forvride eller begrænse konkurrencen til private erhvervsdrivende.
2. Bestemmelserne i de i bilag 1 opførte aftaler anvendes ikke, hvis de er i modstrid med denne artikels stk. 1.

ARTIKEL 6

Bilag til aftalen

Bilagene til denne aftale udgør en integrerende del af aftalen.

ARTIKEL 7

Revision eller ændring

Parterne kan til enhver tid revidere eller ændre denne aftale efter fælles overenskomst.

Liste over aftaler, som der henvises til i denne aftales artikel 1

Lufttrafikaftaler og andre arrangementer mellem Den Føderative Republik Brasilien og medlemsstater i Det Europæiske Fællesskab med senere ændringer, som på tidspunktet for denne aftales undertegnelse er indgået, undertegnet eller paraferet

- Aftale mellem Forbundsrepublikken Tyskland og Den Føderative Republik Brasilien om ruteflyvning, undertegnet i Rio de Janeiro den 29. august 1957, i det følgende – dvs. bilag 2 – benævnt "**aftalen Tyskland-Brasilien**".
- Aftale mellem Østrigs regering og Den Føderative Republik Brasilien regering om lufttrafik paraferet i Wien den 16. juli 1993 (i det følgende - dvs. bilag 2 - benævnt "**aftalen Brasilien-Østrig**").
- Aftale mellem Kongeriget Belgiens regering og Den Føderative Republik Brasiliens regering om lufttrafik undertegnet i Brasilia den 18. november 1999, i det følgende - dvs. bilag 2 - benævnt "**aftalen Brasilien-Belgien**".
- Aftale mellem Kongeriget Danmarks regering og Den Føderative Republik Brasiliens regering om lufttransport undertegnet i Rio de Janeiro den 18. marts 1969, i det følgende - dvs. bilag 2 - benævnt "**aftalen Brasilien-Danmark**".
- Aftale mellem den spanske regering og Brasiliens Forenede Staters regering om ruteflyvning undertegnet i Rio de Janeiro den 28. november 1949, med senere ændringer, i det følgende - dvs. bilag 2 - benævnt "**aftalen Brasilien-Spanien**".
- Aftale mellem Kongeriget Spanien og Den Føderative Republik Brasilien paraferet som bilag 2 til godkendt referat undertegnet i Rio de Janeiro den 13. juli 2007, i det følgende - dvs. bilag 2 - "**udkast til revideret aftale Brasilien-Spanien**".
- Aftale mellem Den Franske Republik og Den Føderative Republik Brasilien om lufttransport undertegnet i Paris den 29. oktober 1965, i det følgende - dvs. bilag 2 - benævnt "**aftalen Brasilien-Frankrig**".
- Lufttrafikaftale mellem Den Helleniske Republiks regering og Den Føderative Republik Brasiliens regering om lufttrafik paraferet som tillæg B til aftalememorandum undertegnet i Athen den 18. marts 1997, i det følgende - dvs. bilag 2 - benævnt "**aftalen Brasilien-Grækenland**".
- Lufttrafikaftale mellem Republikken Ungarns regering og Den Føderative Republik Brasiliens regering undertegnet i Brasilia den 3. april 1997, i det følgende - dvs. bilag 2 - benævnt "**aftalen Brasilien-Ungarn**".
- Aftale mellem Italien og Brasiliens Forenede Stater om ruteflyvning, undertegnet i Rom den 23. januar 1951, i det følgende - dvs. bilag 2 - benævnt "**aftalen Brasilien-Italien**".

- Aftale mellem Den Italienske Republiks regering og Den Føderative Republik Brasiliens regering om lufttrafik paraferet som tillæg 2 til mødeprotokol undertegnet i Rom den 1. juli 2007, i det følgende - dvs. bilag 2 - benævnt "**udkast til revideret aftale Brasilien-Italien**".
- Udkast til aftale mellem Storhertugdømmet Luxembourgs regering og Den Føderative Republik Brasiliens regering om lufttrafik paraferet som tillæg 2 til aftalememorandum undertegnet i Luxembourg den 28. august 2008, i det følgende - dvs. bilag 2 - benævnt "**aftalen Brasilien-Grækenland**".
- Lufttransportaftale mellem Kongeriget Nederlandenes regering og Den Føderative Republik Brasiliens regering undertegnet i Brasilia den 6. juli 1997, i det følgende - dvs. bilag 2 - benævnt "**aftalen Brasilien-Nederlandene**".
- Lufttrafikaftale mellem Republikken Polens regering og Den Føderative Republik Brasiliens regering undertegnet i Rio de Janeiro den 13. marts 2000, i det følgende - dvs. bilag 2 - benævnt "**aftalen Brasilien-Ungarn**".
- Aftale mellem Portugals regering og Den Føderative Republik Brasilien regering om lufttransport paraferet i Lissabon den 11. september 2002 (i det følgende - dvs. bilag 2 - benævnt "**aftalen Brasilien-Portugal**").
- Aftale mellem Kongeriget Sveriges regering og Den Føderative Republik Brasiliens regering om lufttransport undertegnet i Rio de Janeiro den 18. marts 1969, i det følgende - dvs. bilag 2 - benævnt "**aftalen Brasilien-Sverige**".

Liste over artikler i de i bilag 1 anførte aftaler, som der henvises til i denne aftales artikel 2-6

a) Medlemsstaters udpegning af luftfartsselskaber:

- Artikel 3 i aftalen Brasilien-Østrig
- Artikel 3 og 4 i aftalen Brasilien-Belgien
- Artikel 3 i aftalen Brasilien-Danmark
- Artikel 2 i aftalen Brasilien-Frankrig
- Artikel 3 i aftalen Brasilien-Tyskland
- Artikel 3 i aftalen Brasilien-Grækenland
- Artikel 3 i aftalen Brasilien-Ungarn
- Artikel 3 i aftalen Brasilien-Italien
- Artikel 3 i udkast til revideret aftale Brasilien-Italien
- Artikel 2 i aftalen Brasilien-Nederlandene
- Artikel 3 i aftalen Brasilien-Polen
- Artikel 3 i aftalen Brasilien-Portugal
- Artikel 4 i aftalen Brasilien-Spanien
- Artikel 3 i udkast til revideret aftale Brasilien-Spanien
- Artikel 3 i aftalen Brasilien-Sverige

b) Afvisning, tilbagekaldelse, suspendering eller begrænsning af godkendelser eller tilladelser:

- Artikel 4 i aftalen Brasilien-Østrig
- Artikel 5 i aftalen Brasilien-Belgien
- Artikel 4 i aftalen Brasilien-Danmark
- Artikel 3 i aftalen Brasilien-Frankrig
- Artikel 4 i aftalen Brasilien-Tyskland
- Artikel 4 i aftalen Brasilien-Grækenland
- Artikel 4 i aftalen Brasilien-Ungarn

- Artikel 7 i aftalen Brasilien-Italien
- Artikel 4 i udkast til revideret aftale Brasilien-Italien
- Artikel 6 i aftalen Brasilien-Nederlandene
- Artikel 4 i aftalen Brasilien-Polen
- Artikel 4 i aftalen Brasilien-Portugal
- Artikel 6 i aftalen Brasilien-Spanien
- Artikel 4 i udkast til revideret aftale Brasilien-Spanien
- Artikel 4 i aftalen Brasilien-Sverige

c) Sikkerhed:

- Artikel om sikkerhed indeholdt i det godkendte referat undertegnet i Rio de Janeiro den 25. april 1996 om aftalen Brasilien-Nederlandene
- Artikel 14 i aftalen Brasilien-Portugal

d) Beskatning af flybrændstof:

- Artikel 8 i aftalen Brasilien-Østrig
- Artikel 10 i aftalen Brasilien-Belgien
- Artikel 6 i aftalen Brasilien-Danmark
- Artikel 4 i aftalen Brasilien-Frankrig
- Artikel 5 i aftalen Brasilien-Tyskland
- Artikel 10 i aftalen Brasilien-Grækenland
- Artikel 8 i aftalen Brasilien-Ungarn
- Artikel 4 i aftalen Brasilien-Italien
- Artikel 9 i aftalen Brasilien-Luxembourg
- Artikel 3 i aftalen Brasilien-Nederlandene
- Artikel 6 i aftalen Brasilien-Polen
- Artikel 6 i aftalen Brasilien-Portugal
- Artikel 5 i aftalen Brasilien-Spanien
- Artikel 5 i udkast til revideret aftale Brasilien-Spanien
- Artikel 6 i aftalen Brasilien-Sverige

Liste over andre stater, som der henvises til i denne aftales artikel 2

- a) **Republikken Island** (i medfør af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde)
- b) **Fyrstendømmet Liechtenstein** (i medfør af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde)
- c) **Kongeriget Norge** (i medfør af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde)
- d) **Det Schweiziske Forbund** (i medfør af aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Det Schweiziske Forbund om lufttransport).